

O D B O R N É S T A N O V I S K O
hlavnej kontrolórky mesta
k návrhu záverečného účtu mesta Trnava za rok 2021

Odborné stanovisko k návrhu záverečného účtu mesta Trnava za rok 2021 predkladám v zmysle § 18f ods. 1 písm. c) zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov.

Odborné stanovisko je vypracované na základe údajov uvedených v návrhu záverečného účtu mesta Trnava za rok 2021.

Pri vypracovaní odborného stanoviska boli zohľadnené zákony:

- zákon č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o obecnom zriadení“),
- zákon č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy“)
- zákon č. 583/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy“),
- zákon č. 431/2002 Z. z. o účtovníctve v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o účtovníctve“),
- ďalšie všeobecne záväzné právne predpisy súvisiace najmä s hospodárením s finančnými prostriedkami a nakladaním s majetkom mesta.

Návrh záverečného účtu mesta Trnava za rok 2021 (ďalej len „návrh záverečného účtu“) sa predkladá na rokovanie mestského zastupiteľstva v zákonom stanovenej lehote, t. j. do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka.

Návrh záverečného účtu bol pred rokaním mestského zastupiteľstva zverejnený najmenej na 15 dní na úradnej tabuli mesta a na webovom sídle mesta v súlade s § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení a zároveň tiež s § 16 ods. 9 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Mesto si splnilo povinnosť vyplývajúcu z § 16 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, keď si dalo účtovnú závierku overiť audítorm podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon o účtovníctve.

Návrh záverečného účtu

Po skončení kalendárneho roka mesto postupovalo podľa § 16 ods. 1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovalo do záverečného účtu mesta.

V zmysle § 16 ods. 2 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy mesto finančne usporiadalo svoje hospodárenie vrátane finančných vzťahov k zriadeným alebo založeným právnickým osobám a fyzickým osobám – podnikateľom a právnickým osobám, ktorým poskytlo prostriedky zo svojho rozpočtu. Ďalej usporiadalo aj finančné vzťahy k štátnemu rozpočtu, štátnym fondom, rozpočtom iných obcí a k rozpočtom vyšších územných celkov.

Návrh záverečného účtu obsahuje povinné náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

- údaje o plnení rozpočtu v členení podľa § 10 ods. 3 v súlade s rozpočtovou klasifikáciou
- bilanciu aktív a pasív
- prehľad o stave a vývoji dlhu
- údaje o hospodárení príspevkových organizácií v pôsobnosti mesta
- prehľad o poskytnutých dotáciách
- údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti
- hodnotenie plnenia programov mesta.

Prehľad o poskytnutých dotáciách v zmysle § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy členení podľa jednotlivých príjemcov je súčasťou návrhu záverečného účtu.

Návrh záverečného účtu obsahuje porovnanie skutočného plnenia rozpočtu s údajmi schváleného rozpočtu a jeho úprav.

Návrh záverečného účtu obsahuje údaje o plnení rozpočtu príjmov a výdavkov, v členení podľa rozpočtovej klasifikácie, vrátane tvorby a použitia prostriedkov peňažných fondov.

Rozpočet mesta Trnava na rok 2021 bol schválený uznesením MZ č. 501/2020 z 03. novembra 2020. V zmysle § 11 ods. 4 písm. b) zákona o obecnom zriadení schvaľovať rozpočet mesta a jeho zmeny je vyhradené mestskému zastupiteľstvu a v rozsahu určenom zastupiteľstvom môže zmeny rozpočtu vykonávať primátor. Mestské zastupiteľstvo schválilo v Rozpočtových pravidlách mesta Trnavy kompetenciu primátorovi mesta schváliť zmenu rozpočtu.

V roku 2021 mestské zastupiteľstvo schválilo zmenu rozpočtu trikrát:

- 1. aktualizácia rozpočtu mesta Trnavy na rok 2021 - uznesenie MZ č. 621/2021 zo dňa 24.04.2021
- 2. aktualizácia rozpočtu mesta Trnavy na rok 2021 - uznesenie MZ č. 726/2021 zo dňa 21.09.2021
- 3. aktualizácia rozpočtu mesta Trnavy na rok 2021 – uznesenie MZ č. 802/2021 zo dňa 07.12.2021.

V roku 2021 boli vykonané zmeny rozpočtu 324 rozpočtovými opatreniami (279 vlastných rozpočtových opatrení a 45 štátnych rozpočtových opatrení).

a) Rozpočtové hospodárenie

Podľa § 10 ods. 3 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sa rozpočet obce vnútorne člení na:

- a) bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet),
- b) kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet),
- c) finančné operácie.

Hospodárenie mesta v roku 2021 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok 2021	Rozpočet (upravený)	Čerpanie rozpočtu	% plnenia
-----------------	----------------------------	--------------------------	------------------

Bežné príjmy	67 204 467	70 220 855,32	104,5 %
Bežné výdavky	66 164 705	59 927 159,89	90,6 %
Bežný rozpočet - prebytok	1 039 762	10 293 695,43	
Kapitálové príjmy	8 875 379	1 647 085,53	18,6 %
Kapitálové výdavky	29 362 403	11 662 699,99	39,7 %
Kapitálový rozpočet - schodok	-20 487 024	-10 015 614,46	
Prebytok/schodok rozpočtu	-19 447 262	278 080,97	
Príjmové FO	22 035 905	12 936 368,19	58,7 %
Výdavkové FO	2 564 453	2 612 257,74	101,9 %
Rozdiel FO	19 471 452	10 324 110,45	
Prebytok/schodok rozpočtu	-19 447 262	278 080,97	
Celkom	24 190	10 602 191,42	

Pre porovnanie uvádzam aj údaje o hospodárení mesta za obdobie rokov 2020 a 2019:

Rok 2020	Rozpočet (upravený)	Čerpanie rozpočtu	% plnenia
Bežné príjmy	62 753 213	65 886 008,09	105 %
Bežné výdavky	61 639 806	55 697 293,65	90,3 %
Bežný rozpočet - prebytok	1 113 407	10 188 714,44	
Kapitálové príjmy	3 920 700	2 531 755,77	64,6 %
Kapitálové výdavky	16 902 338	8 281 457,05	49 %
Kapitálový rozpočet - schodok	-12 981 638	-5 749 701,28	
Prebytok/schodok rozpočtu	-11 868 231	4 439 013,16	
Príjmové FO	15 337 793	12 160 698,51	79,3 %
Výdavkové FO	2 696 933	2 861 844,29	106,1 %
Rozdiel FO	12 640 860	9 298 854,22	
Prebytok/schodok rozpočtu	-11 868 231	4 439 013,16	
Celkom	772 629	13 737 867,38	

Rok 2019	Rozpočet (upravený)	Čerpanie rozpočtu	% plnenia
Bežné príjmy	58 163 732	60 123 085,61	103,4 %
Bežné výdavky	55 490 277	52 357 866,59	94,4 %
Bežný rozpočet - prebytok	2 673 455	7 765 219,02	
Kapitálové príjmy	4 310 909	1 650 572,97	38,3 %
Kapitálové výdavky	20 662 838	9 029 812,50	43,7 %
Kapitálový rozpočet - schodok	-16 351 929	-7 379 239,53	
Prebytok/schodok rozpočtu	-13 678 474	385 979,49	
Príjmové FO	16 142 073	9 482 393,54	58,7 %
Výdavkové FO	2 463 599	2 375 069,26	96,4 %

Rozdiel FO	13 678 474	7 107 324,28	
Prebytok/schodok rozpočtu	-13 678 474	385 979,49	
Celkom	0	7 493 303,77	

Porovnaním rozpočtového hospodárenia mesta za obdobie ostatných troch rokov je možno skonštatovať:

- bežné príjmy mesta v sledovanom období rástli a v každom roku bola rozpočtovaná suma plnená na viac ako 100 %, rozpočet bežných príjmov bol zostavený reálne
- rast bežných výdavkov bol pomalší ako rast bežných príjmov, čo je pozitívny trend a odporúčam aj v budúcnosti pri raste bežných príjmov pristupovať s opatrnosťou k zvyšovaniu bežnej spotreby
- najnižšiu úroveň dosahuje plnenie kapitálových príjmov v roku 2021 (18,6 % oproti upravenému rozpočtu), čo bolo spôsobené nenaplnením príjmov z grantových zdrojov, v roku 2020 bola situácia lepšia (cca 65 %), v predchádzajúcom období bolo však plnenie kapitálových príjmov tiež na relatívne nízkej úrovni (38,3 %), čo môže predstavovať riziko pri finančných prostriedkoch naviazaných na investície, ktoré sú z týchto zdrojov plánované realizovať
- plnenie kapitálových výdavkov sa v sledovanom období pohybovalo na úrovni 40 – 49 % upraveného rozpočtu, odporúčam venovať pozornosť plánovaniu príjmov a výdavkov kapitálového rozpočtu, sledovať ich vývoj počas roka a v prípade potreby vykonať zmeny rozpočtu a tak priblížiť plnenie očakávanej skutočnosti

Výsledok hospodárenia

Výsledok rozpočtového hospodárenia sa zisťuje ako výsledok bilancie celkových príjmov a výdavkov. Podľa § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy môže byť výsledkom rozpočtového hospodárenia prebytok alebo schodok rozpočtu obce, pričom prebytkom rozpočtu je kladný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu a schodkom rozpočtu je záporný rozdiel medzi príjmami a výdavkami rozpočtu. Pod príjmami a výdavkami rozpočtu sa chápu bežné príjmy a bežné výdavky (bežný rozpočet) a kapitálové príjmy a kapitálové výdavky (kapitálový rozpočet). Súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu nie sú finančné operácie.

Hospodárenie mesta v roku 2021 dokumentuje nasledovná tabuľka:

Rok 2021	Rozpočet (upravený)	Čerpanie rozpočtu	% plnenia
Bežné príjmy	67 204 467	70 220 855,32	104,5 %
Bežné výdavky	66 164 705	59 927 159,89	90,60%
Bežný rozpočet - prebytok	1 039 762	10 293 695,43	
Kapitálové príjmy	8 875 379	1 647 085,53	18,6 %
Kapitálové výdavky	29 362 403	11 662 699,99	39,7 %
Kapitálový rozpočet - schodok	-20 487 024	-10 015 614,46	
Prebytok/schodok rozpočtu	-19 447 262	278 080,97	
Príjmové FO	22 035 905	12 936 368,19	58,7 %
Výdavkové FO	2 564 453	2 612 257,74	101,9 %

Rozdiel FO	19 471 452	10 324 110,45	
Prebytok/schodok rozpočtu	-19 447 262	278 080,97	
Celkom	24 190	10 602 191,42	

Z údajov v tabuľke vyplýva, že mesto hospodáril v roku 2021 s prebytkom bežného rozpočtu vo výške 10 293 695,43 eur. Z prebytku bežného rozpočtu boli v priebehu roka použité finančné prostriedky na financovanie časti schodku kapitálového rozpočtu a to vo výške 1 397 665,88 eur. Keďže kapitálový rozpočet vykazoval za rok 2021 schodok vo výške -10 015 614,46 eur, okrem už spomenutej sumy z prebytku bežného rozpočtu boli na úhradu schodku kapitálového rozpočtu použité aj finančné operácie príjmové vo výške 8 676 630,58 eur. Išlo najmä o prostriedky z rezervného fondu, fondu poplatku za rozvoj, úverové zdroje a ostatné, ktoré sú podrobne uvedené v návrhu záverečného účtu mesta.

Podľa návrhu záverečného účtu za rok 2021 bežný rozpočet skončil s prebytkom **+10 293 695,43 eur**, kapitálový rozpočet vytváral schodok **-10 015 614,46 eur**. Výsledok rozpočtového hospodárenia mesta Trnava za rok 2021 v rámci bežného rozpočtu a kapitálového rozpočtu je prebytok **+ 278 080,97 eur**. Takto vykázaný prebytok rozpočtu je zistený v súlade s § 2 písm. b) a c) a § 10 ods. 3 písm. a) a b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

V zmysle § 16 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ak možno použiť v rozpočtovom roku v súlade s osobitným predpisom nevyčerpané účelovo určené prostriedky poskytnuté v predchádzajúcom rozpočtovom roku zo štátneho rozpočtu, z rozpočtu Európskej únie alebo na základe osobitného predpisu, tieto nevyčerpané prostriedky sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu z tohto prebytku vylučujú.

Podľa § 10 ods. 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy sú súčasťou rozpočtu mesta finančné operácie, ktoré však nie sú súčasťou príjmov a výdavkov rozpočtu. Finančnými operáciami sa vykonávajú prevody prostriedkov peňažných fondov obce, realizujú sa návratné zdroje financovania a ich splácanie. Za finančné operácie sa považujú aj poskytnuté pôžičky a návratné finančné výpomoci z rozpočtu obce a ich splátky, vystavené a prijaté zmenky, predaj a obstaranie majetkových účastí. Podľa návrhu záverečného účtu finančné operácie príjmové boli vo výške 12 193 636,19 eur a finančné operácie výdavkové boli vo výške 2 612 257,74. Mesto vykazuje rozdiel medzi príjmovými a výdavkovými finančnými operáciami vo výške **10 324 110,45 eur**.

Vzhľadom k tomu, že bežný rozpočet a kapitálový rozpočet vykázal prebytok v sume 278 080,97 eur a finančné operácie vykázali kladný rozdiel vo výške 10 324 110,45 eur bol výsledok hospodárenia mesta vrátane prebytku finančných operácií za rok 2021 **10 602 191,42 eur**. Nasledovná tabuľka uvádza prehľad hospodárenia mesta za obdobie rokov 2019 – 2021.

Rok	Bežný a kapitálový rozpočet (prebytok)	Rozdiel finančných operácií (kladný)	Výsledok hospodárenia mesta vrátane finančných operácií
2019	385 979,49	7 107 324,28	7 493 303,77
2020	4 439 013,16	9 298 854,22	13 737 867,38
2021	278 080,97	10 324 110,45	10 602 191,42

Okrem nepoužitých účelových prostriedkov za rok 2021 vo výške 1 088 824,24 eur, mesto vykázalo aj zostatok nepoužitých finančných operácií príjmových vo výške 114 793,33

eur (zdroje z účelovej finančnej rezervy na rekultiváciu skládky v sume 114 156,59 eur a finančné prostriedky opatrovanca vo výške 636,74 eur). Tieto prostriedky budú použité v roku 2022.

Mesto k 31.12.2021 vykazuje rozdiel medzi prebytkom rozpočtu spolu so zostatkom finančných operácií a nevyčerpanými účelovo určenými finančnými prostriedkami vo výške **9 398 573,85 eur**.

V zmysle § 15 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy vytvára mesto rezervný fond vo výške určenej mestským zastupiteľstvom, najmenej však 10 % z prebytku rozpočtu zisteného podľa § 16 ods. 6 tohto zákona.

Prebytok rozpočtu mesta za rok 2021 spolu so zostatkom finančných operácií v celkovej sume 9 398 573,85 eur je určený ako prídel do peňažných fondov nasledovne:

- tvorba rezervného fondu v sume 8 729 460,44 eur,
- tvorba peňažného fondu poplatku za rozvoj v sume 609 821,73 eur,
- tvorba fondu opráv a údržby bytových budov v sume 59 291,68 eur.

časť b) Bilancia aktív a pasív

Výška majetku a záväzkov mesta Trnava vrátane rozpočtových a príspevkových organizácií zriadených mestom k 31.12.2021 evidovaná v zostatkových cenách predstavuje nasledovnú sumu:

• neobežný majetok	218 995 310,43 eur
• obežný majetok	79 087 578,30 eur
• časové rozlíšenie (náklady a príjmy budúcich období)	491 241,71 eur
Majetok spolu	298 574 130,44 eur

Bilancia aktív a pasív ukazuje vyšší podiel neobežného majetku oproti obežnému v rámci aktív mesta a v porovnaní s minulým rokom bol zaznamenaný nárast majetku mesta, čo je pozitívny jav. Pri neobežnom majetku tento nárast predstavoval sumu 6 110 177,43 eur a pri obežnom majetku 1 665 889,30 eur. Je pozitívne, že neobežný majetok rastie, čo bolo spôsobené buď kúpou majetku, zaradením investícií do majetku či darovaním.

Súčasťou návrhu záverečného účtu je aj informácia o tom, že bola vykonaná inventarizácia majetku mesta v zmysle zákona o účtovníctve a Zásad hospodárenia a nakladania s majetkom mesta a majetkom v štátnom vlastníctve, ktorý bol mestu zverený do užívania a bola spracovaná na základe predložených inventarizačných správ jednotlivých odborov MsÚ a organizácií, ktoré spravujú majetok mesta.

V Správe o stave majetku a záväzkov mesta Trnava k 31.12.2021 (ďalej len „Správa“), ktorá je súčasťou návrhu záverečného účtu, je obsiahnuté podrobné členenie majetku mesta podľa účtovných tried a skupín a podľa jednotlivých organizácií mesta. Zároveň je v Správe uvedené aj zdôvodnenie pohybu aktív pri prírastkoch aj pri úbytkoch majetku mesta.

Vlastné imanie predstavuje rozdiel majetku a záväzkov mesta vrátane (RO a PO), ktoré je vo výške **198 781 470,07 eur** a bolo vypočítané nasledovne:

• majetok	298 574 130,44 eur
• záväzky	- 73 054 711,18 eur
• časové rozlíšenie (výnosy a výdavky budúcich období)	- 26 737 949,19 eur
Vlastné imanie	198 781 470,07 eur
<u>Bilancia pohľadávok</u>	

Prehľad vývoja pohľadávok mesta vrátane RO a PO:

Pohľadávky vrátane RO a PO	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020	rok 2021
Spolu	6 347 279,76	6 863 481,69	8 887 580,27	9 949 956,38	10 414 233,96

Z tabuľky vyplýva, že v roku 2021 vzrástli pohľadávky mesta Trnava vrátane RO a PO v porovnaní s rokom 2020 o **464 277,58 eur**, t. j. o **4,67 %**. Je to však menej v porovnaní s nárastom pohľadávok v roku 2020. Od roku 2017 je zaznamenaný vzostupný trend vývoja pohľadávok.

V ďalšom texte návrhu záverečného účtu je vyhodnotenie pohľadávok mesta Trnava bez RO a PO do lehoty splatnosti a po lehote splatnosti. Z pohľadu vývoja pohľadávok podľa ich splatnosti je zrejmé, že vzrástli pohľadávky do lehoty splatnosti, pohľadávky po lehote splatnosti aj pohľadávky spolu. Pohľadávky po lehote splatnosti rástli v roku 2021 najnižším tempom od roku 2017.

Vývoj za posledných päť rokov demonštruje nasledovná tabuľka:

	Pohľadávky		
	do lehoty splatnosti	po lehote splatnosti	spolu
rok 2017	2 377 134,81	3 294 737,49	5 671 872,30
rok 2018	2 802 666,87	3 339 304,90	6 141 971,77
rok 2019	4 501 061,83	3 625 186,70	8 126 248,53
rok 2020	5 057 832,75	4 043 935,98	9 101 768,73
rok 2021	5 458 595,76	4 074 181,70	9 532 777,46

Pohľadávky mesta Trnava bez RO a PO v roku 2021 vzrástli oproti roku 2020 o **431 008,73 eur**, t. j. o **4,74 %**. Tento nárast je nižší ako bol v bezprostredne predchádzajúcom období.

Z celkových pohľadávok mesta Trnava vrátane RO a PO vo výške **10 414 233,96 eura** v roku 2021 tvorili pohľadávky mesta Trnava bez RO a PO **9 532 777,46 eur**, t. j. **91,54 %**.

V návrhu záverečného účtu mesta sú pohľadávky vyčíslené v nasledovných okruhoch:

Pohľadávky	do lehoty splatnosti	po lehote splatnosti	Spolu
Daň z majetku	6 891,45	2 615 093,55	2 621 985,00
Miestne dane, poplatky, pokuty	673 642,02	883 071,33	1 556 713,35
Pohľadávky za majetok	576 171,20	279 266,13	855 437,33
Ostatné pohľadávky	4 201 891,09	296 750,69	4 498 641,78
Spolu rok 2021	5 458 595,76	4 074 181,70	9 532 777,46

Na základe uvedenej tabuľky možno konštatovať, že výška pohľadávok do lehoty splatnosti prevyšuje výšku pohľadávok po lehote splatnosti.

Na tomto mieste je však potrebné poukázať aj na to, že v zmysle návrhu záverečného účtu sú z celkových pohľadávok za daň z nehnuteľnosti po lehote splatnosti, pohľadávky v konkurze, v reštrukturalizácii a v likvidácii, a to vo výške 1 526 441,27 eur. Táto suma tvorí v zmysle návrhu záverečného účtu až 58,37 % z celkových pohľadávok po lehote splatnosti

za daň z nehnuteľností.

Vzhľadom k tomu, že na základe návrhu záverečného účtu insolvenčné konania a likvidácie stále prebiehajú a nie je možné vymáhať tieto pohľadávky, mesto v súčasnosti čaká na ukončenie týchto konaní a ich výsledky, prípadne, možné výťažky z konkurzných konaní. Exekučne sú vymáhané pohľadávky za daň z majetku vo výške 111 685,12 eur a na pohľadávky vo výške 437 686 eur boli zaslané výzvy na zaplatenie nedoplatku. Oproti minulému roku pohľadávky po lehote splatnosti za daň z majetku narástli o sumu 50 916,03 eur, čo predstavuje miernejší nárast ako minulý rok.

Pokiaľ ide o pohľadávky po lehote splatnosti za miestne dane a poplatky, sledujem ich pokles v porovnaní s minulým rokom o 56 600,10 eura, čo je pozitívne. Pohľadávky za majetok a ostatné pohľadávky po lehote splatnosti sa naopak mierne zvýšili v porovnaní s minulým rokom (pohľadávky za majetok po lehote splatnosti nárast o 5 949,86 eura a ostatné pohľadávky po lehote splatnosti sa zvýšili o 164,44 eura).

Pohľadávky RO a PO v roku 2021 boli vo výške 881 456,50 eur. V tabuľke uvádzam porovnanie za posledných päť rokov:

Pohľadávky RO a PO	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020	rok 2021
Spolu	675 407,46	721 509,92	761 331,74	848 187,65	881 456,50

Pohľadávky RO a PO za rok 2021 v porovnaní s rokom 2020 vzrástli o 33 268,85 eura, t. j. o 3,92 %.

Z celkových pohľadávok mesta Trnava vrátane RO a PO 10 414 233,96 eura v roku 2021 tvorili pohľadávky RO a PO 881 456,5 eur, t. j. 8,46 %.

Pohľadávky mesta a RO a PO môžu v budúcnosti predstavovať výrazný možný zdroj príjmov, ktorého výška však závisí od viacerých faktorov ako napríklad objemu úhrad miestnych daní a poplatkov na základe výziev na zaplatenie nedoplatku, úhrad uložených pokút, úspešnosti súdnych, dedičských, konkurzných konaní, efektivity vymáhania pohľadávok prostredníctvom exekučných konaní a i. Avšak rovnako je potrebné mať na zreteli celkovú hodnotu pohľadávok, ktorej výška s poukazom na roky 2017-2021 stále stúpa, i keď v roku 2021 miernejšie v porovnaní s predchádzajúcim rokom. Dôvodom zvýšenia pohľadávok v roku 2021 môže byť niekoľko ukazovateľov a jedným z nich môže byť práve ešte stále v súčasnosti prebiehajúca situácia súvisiaca so šírením vírusu COVID 19 ako aj možná insolventnosť daňových poplatníkov, či strata zamestnania.

Bilancia záväzkov

Mesto Trnava vrátane RO a PO k 31.12.2021 eviduje záväzky a časové rozlíšenie (výdavky a výnosy budúcich období) v celkovej hodnote 99 792 660,37 eur. Nižšie uvádzam prehľad vývoja záväzkov a časového rozlíšenia (výdavky a výnosy budúcich období) za posledných päť rokov v eurách:

Prehľad vývoja záväzkov	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020	rok 2021
-------------------------	----------	----------	----------	----------	----------

Závazky	55 275 707,59	59 587 372,46	64 684 052,58	73 245 961,90	73 054 711,18
Časové rozlíšenie	25 113 773,37	22 799 639,97	22 177 762,91	25 569 590,72	26 737 949,19
Spolu záväzky + časové rozlíšenie	80 389 480,96	82 387 012,43	86 861 815,49	98 815 552,62	99 792 660,37

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že záväzky a časové rozlíšenie mesta Trnava vrátane RO a PO majú stúpajúcu tendenciu, za rok 2021 v porovnaní s rokom 2020 bol celkový nárast o 977 107,75 eur, t. j. o 0,99 %.

Mesto Trnava bez RO a PO k 31.12.2021 eviduje záväzky a časové rozlíšenie (výdavky a výnosy budúcich období) v celkovej hodnote **47 995 222,84 eur**. Nižšie uvádzam prehľad vývoja záväzkov a časového rozlíšenia za posledných päť rokov v eurách:

Prehľad vývoja záväzkov	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020	rok 2021
Závazky	19 936 876,04	21 346 897,52	22 305 815,39	24 568 702,56	21 414 574,89
Časové rozlíšenie	24 959 844,28	22 638 037,04	22 033 586,91	25 462 633,98	26 580 647,95
Spolu záväzky + časové rozlíšenie	44 896 720,32	43 984 934,56	44 339 402,30	50 031 336,54	47 995 222,84

Z uvedenej tabuľky vyplýva, že v roku 2021 záväzky a časové rozlíšenie mesta Trnava bez RO a PO klesli v porovnaní s rokom 2020 o **2 036 113,70 eur**, t. j. o **4,07 %**.

Záväzky pozostávajú predovšetkým zo záväzkov zo sociálneho fondu, záväzkov z poskytnutého úveru zo ŠFRB, záväzkov voči dodávateľom, zamestnancom, poisťovniam, záväzkov z nesplatených bankových úverov a i.

Z celkových záväzkov a časového rozlíšenia mesta Trnava vrátane RO a PO 99 792 660,37 eur v roku 2021 tvorili záväzky a časové rozlíšenie mesta Trnava bez RO a PO 47 995 222,84 eur, t. j. **48,09 %**.

RO a PO mesta Trnava k 31.12.2021 evidujú záväzky a časové rozlíšenie (výdavky a výnosy budúcich období) v celkovej hodnote 51 797 437,53 eura. Nižšie uvádzam prehľad vývoja záväzkov a časového rozlíšenia za posledných päť rokov v eurách:

Prehľad vývoja záväzkov	rok 2017	rok 2018	rok 2019	rok 2020	rok 2021
Závazky	35 338 831,55	38 240 474,94	42 379 237,19	48 677 259,34	51 640 136,29
Časové rozlíšenie	153 929,09	161 602,93	144 176,00	106 956,74	157 301,24
Spolu záväzky + časové rozlíšenie	35 492 760,64	38 402 077,87	42 522 413,19	48 784 216,08	51 797 437,53

Záväzky a časové rozlíšenie RO a PO za rok 2021 naďalej pokračujú v stúpajúcej tendencii predošlých období. V roku 2021 vzrástli o 3 013 221,45 eur, t. j. o **6,18 %**.

Z celkových záväzkov a časového rozlíšenia mesta 99 792 660,37 eur v roku 2021 tvorili záväzky a časové rozlíšenie RO a PO 51 797 437,53 eur, t. j. **51,91 %**.

Na základe vyššie uvedeného možno konštatovať, že stúpajúce tendencie pohľadávok po lehote splatnosti a záväzkov môžu v budúcnosti predstavovať pre mesto určité ekonomické riziko. Preto tento trend treba pozorne sledovať a v prípade potreby hľadať možné riešenia k jeho predchádzaniu.

c) Prehľad o stave a vývoji dlhu

Podľa § 17 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec môže vstupovať len do takých záväzkov vyplývajúcich z návratných zdrojov financovania a záväzkov z investičných dodávateľských úverov, ktorých úhrada dlhodobo nenaruší vyrovnanosť bežného rozpočtu v nasledujúcich rokoch.

Hlavný kontrolór mesta sleduje počas rozpočtového roka stav a vývoj dlhu mesta. Pri hodnotení úverovej a splátkovej zaťažnosti mesta Trnava k 31.12.2021 boli podkladom nasledovné údaje:

	eur
• Skutočné bežné príjmy roka 2020	65 886 008
• 60 % skutočných bežných príjmov roka 2020	39 531 605
• Skutočné bežné príjmy roka 2020 znížené o cudzie zdroje	50 860 765
• 25 % skutočných bežných príjmov roka 2020 znížených o cudzie zdroje	12 715 191
• Stav bankových úverov mesta k 31.12.2021 v súlade s § 17 ods. 7 a 8 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy	8 859 344
• Záväzky z investičných dodávateľských úverov k 31.12.2021	0
• Ručiteľské záväzky mesta k 31.12.2021	0
• Splátky návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov v roku 2021 (2 424 235 + 143 009 = 2 567 244)	2 567 244

K úverovej zaťažnosti:

Podľa § 17 ods. 6 písm. a) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak celková suma dlhu obce neprekročí 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Prepočet úverovej zaťažnosti mesta Trnava k 31.12.2021 v percentách:

$$8\,859\,344 / 65\,886\,008 * 100 = \mathbf{13,45\%}$$

Záver: Celková suma dlhu mesta k 31.12.2021 neprekročila 60 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka.

Úverová rezerva mesta k 31.12.2021 je: 39 531 605 – 8 859 344 = 30 672 261 eur.

K splátkovej zaťažnosti:

Podľa § 17 ods. 6 písm. b) zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy obec môže na plnenie svojich úloh prijať návratné zdroje financovania, len ak suma splátok návratných zdrojov financovania, vrátane úhrady výnosov a suma splátok záväzkov z investičných dodávateľských úverov neprekročí v príslušnom rozpočtovom roku 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté v príslušnom rozpočtovom roku obci z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Prepočet splátkovej zaťažnosti mesta k 31.12.2021 v percentách:

2 567 244 : 50 860 765 = **5,05 %**

Záver: Suma splátok návratných zdrojov financovania vrátane úhrady výnosov v roku 2021 neprekročila 25 % skutočných bežných príjmov predchádzajúceho rozpočtového roka znížených o prostriedky poskytnuté z rozpočtu iného subjektu verejnej správy, prostriedky poskytnuté z Európskej únie a iné prostriedky zo zahraničia, alebo prostriedky získané na základe osobitného predpisu.

Splátková rezerva mesta k 31.12.2021 je: 12 715 191 – 2 567 244 = 10 147 947 eur.

Vývoj úverovej a splátkovej zaťažnosti mesta:

	2019 (%)	2020 (%)	2021 (%)
Úverová zaťažnosť mesta	16,22	18,34	13,45
Splátková zaťažnosť mesta	5,18	5,61	5,05

Splnenie týchto dvoch ukazovateľov je zákonnou podmienkou na prijímanie návratných zdrojov financovania. Podľa tohto prepočtu zostáva priestor na čerpanie prípadných ďalších úverov v roku 2022, resp. v ďalších rokoch. Dodržanie podmienok pre prijatie nových návratných zdrojov financovania podľa § 17 odseku 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy preveruje vždy pred ich prijatím hlavný kontrolór mesta. V prípade porušenia podmienok pre prijatie návratných zdrojov financovania mestom Trnava podľa § 17 odseku 6 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy by bol hlavný kontrolór mesta povinný bezodkladne oznámiť ministerstvu financií.

d) Údaje o hospodárení príspevkových organizácií

Mesto Trnava je zriaďovateľom piatich príspevkových organizácií, ktorých hospodárenie je súčasťou Záverečného účtu mesta Trnava:

- Stredisko sociálnej starostlivosti,
- Mestské služby mesta Trnava (predtým Správa kultúrnych a športových zariadení mesta Trnava),
- Správa majetku mesta Trnava, p. o.,
- Zaži v Trnave – Mestské kultúrne stredisko,
- Základná umelecká škola M. Schneidera – Trnavského.

Týchto päť príspevkových organizácií zabezpečuje pre mesto špecifické činnosti. Záverečný účet obsahuje v jeho prílohovej časti plnenie rozpočtov príjmov a výdavkov a tiež prehľad nákladov a výnosov týchto príspevkových organizácií.

Do 30.4.2021 malo mesto Trnava zriadené štyri príspevkové organizácie - Stredisko sociálnej starostlivosti, Správu kultúrnych a športových zariadení mesta Trnava, Základnú umeleckú školu M. Schneidera – Trnavského a Správu majetku mesta Trnava, p. o. Dňa 8.4.2021 boli na mimoriadnom mestskom zastupiteľstve schválené organizačné zmeny. S účinnosťou od 1.5.2021 bola Správa kultúrnych a športových zariadení mesta Trnava premenovaná na Mestské služby mesta Trnava a zároveň bol schválený presun činností súvisiacich s prevádzkovaním pohrebísk na území mesta a prevádzkou bikesharingu pod túto príspevkovú organizáciu. Na činnosti v oblasti kultúry a správu s tým súvisiaceho majetku, ktoré predtým vykonávala Správa kultúrnych a športových zariadení mesta Trnava, bola zriadená s účinnosťou od 1.5.2021 príspevková organizácia Zaži v Trnave – Mestské kultúrne stredisko (ďalej len „Zaži v Trnave“).

Sumárny prehľad o výške príspevkov na prevádzku a príspevkov na obstaranie dlhodobého hmotného a nehmotného majetku za obdobie rokov 2017 - 2021, ktoré poskytlo

mesto príspevkovým organizáciám vo svojej zriaďovateľskej pôsobnosti uvádza nasledovná tabuľka:

Rok	Stredisko sociálnej starostlivosti	Mestské služby mesta Trnava	Správa majetku mesta Trnava, p.o.	Zaži v Trnave	ZUŠ M.Schneidera -Trnavského	Spolu
2017	2 398 255	2 432 704	0	0	727 255	5 558 214
2018	2 279 404	2 672 993	0	0	778 395	5 730 792
2019	2 631 572	3 717 628	0	0	902 244	7 251 444
2020	2 935 089	2 978 136	559 142	0	1 028 716	7 501 083
2021	2 818 418	2 714 100	1 637 394	826 953	873 663	8 870 528

Výsledok hospodárenia príspevkových organizácií za obdobie rokov 2017 - 2021 **za hlavnú činnosť** (všetkých päť dosiahlo zisk) bol nasledovný:

Rok	Stredisko sociálnej starostlivosti	Mestské služby mesta Trnava	Správa majetku mesta Trnava, p.o.	Zaži v Trnave	ZUŠ M.Schneidera -Trnavského
2017	51 590	21 766	0	0	6 720
2018	21 579	20 011	0	0	3 125
2019	28 730	2 705	0	0	23
2020	795	57 895	7 506	0	2 480
2021	68 397	41 119	205 253	25 312	2 035

Príspevkové organizácie môžu so súhlasom zriaďovateľa vykonávať podnikateľskú činnosť nad rámec hlavnej činnosti, pre ktorú boli zriadené. Podnikateľská činnosť pomáha príspevkovým organizáciám vykryť prípadnú stratu z hospodárenia v rámci hlavnej činnosti. Z príspevkových organizácií mesta Trnava vykonávala v roku 2021 podnikateľskú činnosť Správa majetku mesta Trnava, p. o., výsledkom ktorej bol zisk v sume 33 303,44 eur.

Hospodárenie príspevkových organizácií môže skončiť ziskom alebo stratou. Platí rozpočtové pravidlo, že ak je výsledok hospodárenia kladný, tento nemôže byť dosiahnutý nesplnením úloh, obmedzovaním alebo zhoršovaním kvality služieb, alebo zmenou podmienok, za ktorých boli záväzné limity príspevkovej organizácie určené. Príspevková organizácia má povinnosť uhrádzať výdavky na prevádzku, opravy a údržbu hmotného majetku, aj na obstaranie hmotného a nehmotného majetku z vlastných zdrojov a z príspevku od zriaďovateľa, pričom vlastné zdroje má používať prednostne. Zriaďovateľ má poskytnúť príspevkovej organizácii príspevok na prevádzku v takej výške, aby jej rozpočet bol vyrovnaný a môže jej krátiť alebo zvýšiť príspevok pri nedodržaní alebo zmene podmienok, za ktorých bol určený finančný vzťah medzi ním a príspevkovou organizáciou. Príspevková organizácia má povinnosť vykonať po uplynutí rozpočtového roka zúčtovanie finančných vzťahov s rozpočtom zriaďovateľa.

Záverečný účet síce obsahuje množstvo informácií o príspevkových organizáciách, ktoré majú skôr charakter tabuľkových prehľadov a číselných informácií, preto z dôvodu lepšej čitateľnosti pre všetky zainteresované strany a aj vzhľadom k výške príspevkov mesta pre tieto organizácie a z dôvodu ich rôznorodých činností, odporúčam v budúcnosti uvádzať v záverečnom účte aj stručné slovné zhodnotenie ich hospodárenia v súvislosti s plnením cieľov, na ktoré boli zriadené. Hlavne na aké výdavky bol použitý príspevok od mesta.

e) Prehľad o poskytnutých dotáciách

Záverečný účet obsahoval aj podrobný prehľad o poskytnutých dotáciách podľa § 7 ods. 4 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy v členení podľa jednotlivých príjemcov a oblastí. Za rok 2021 bolo z rozpočtu mesta Trnava v súlade s VZN č. 540, ktorým sa určuje metodika poskytovania dotácií z rozpočtu mesta Trnava z príslušných oblastí poskytnutých 100 dotácií, z toho:

Program rozpočtu	Oblasť dotácií	Počet dotácií	Poskytnutá čiastka v eurách
18 Mestský grantový program	• oblasť športových aktivít	40	298 092,00
	• oblasť aktivít mládeže	11	17 000,00
	• oblasť výchovy a vzdelávania	12	18 630,00
	• oblasť záujmovej umeleckej činnosti a kultúrnych aktivít	17	67 919,00
	• oblasť sociálna	12	58 643,00
	• oblasť zdravia a drogovej prevencie	2	1 000,00
	• oblasť ekológie a životného prostredia	6	5 300,00
	• oblasť adaptácie na zmeny klímy	0	0
S p o l u		100	466 584,00

f) Údaje o nákladoch a výnosoch podnikateľskej činnosti

Mesto Trnava nevykonáva podnikateľskú činnosť.

g) Hodnotenie plnenia programov mesta

V súlade so zákonom o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy bol rozpočet na rok 2021 zostavený ako programový. Výdavky rozpočtu boli alokované do 21 programov, ktoré pozostávali z podprogramov, projektov a jednotlivých aktivít s príslušnými komentármi. V návrhu Záverečného účtu mesta boli jednotlivé programy rozpracované v textovej a tabuľkovej podobe. Každý program mal definovaný svoj zámer okrem programu 21 – Administratíva.

Aplikácii programového rozpočtovania a spracovaniu podrobného programového rozpočtu sa venuje náležitá pozornosť. Aj na základe výsledkov kontroly procesu tvorby, monitorovania a hodnotenia programového rozpočtu mesta však bol identifikovaný priestor na zlepšenie. V zmysle uvedeného odporúčam:

- stanoviť zámer pre každý program a zmeniť formuláciu zámerov v tých programoch, v ktorých je to potrebné a formulovať ich ako výzvu v súlade s poslaním samosprávy
- formulovať ciele pre všetky podprogramy
- pri hodnotení programového rozpočtu uvádzať aj vysvetlenia nesplnenia plánovaných hodnôt merateľných ukazovateľov
- venovať pozornosť vnútorným logickým súvislostiam programového rozpočtu

Záver

Návrh záverečného účtu mesta Trnava za rok 2021 bol zverejnený v súlade s § 9 ods. 2 zákona o obecnom zriadení na úradnej tabuli mesta a na webovom sídle mesta v zákonom stanovenej lehote.

Návrh záverečného účtu mesta Trnava za rok 2021 je spracovaný v súlade s príslušnými ustanoveniami § 16 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy a obsahuje všetky predpísané náležitosti podľa § 16 ods. 5 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy.

Riadna účtovná závierka k 31.12.2021 bola overená audítorom v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

Na základe uvedeného

o d p o r ú č a m

Mestskému zastupiteľstvu mesta Trnava uzatvoriť prerokovanie návrhu Záverečného účtu mesta Trnava za rok 2021 výrokom podľa § 16 ods. 10 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy:

„celoročné hospodárenie sa schvaľuje bez výhrad.“

V Trnave

19.04.2022

Ing. Monika Černayová v.r.
hlavná kontrolórka mesta Trnava